

nes bestämmeelse bära en alltför ensidigt jordisk prägel. Beundransvärda blad hafva redan blifvit skrifna under intrycket af, att det gifves en universel mensklighet, för hvars tillvaro vi ej göra oss reda, och som icke dess mindre på alla sidor omgifver oss i den oändliga rymden. Psychologerne hafva frågat sig, om ej vår själ en dag kunde komma att bebo andra världar, och om ej då det eviga lifvet, afklädande sig den hemska anblick under hvilken man hittills framställt det, hädanefter kunde och följaktligen borde upptagas bland ämnena för deras studier. Naturforskarnes hafva sökt förklara skapelsens gåta och slutändamålets mysterium, genom att höja sig till dessa aflägsna stjernor, hvilka tyckas vara andra jordar, i likhet med vår förlänade menskliga nationer till bostad. De nyfikna — och hvem är ej det? — hafva rådfrågat horisonten, sökande att utgissa hvilka slags varelser kunnat uppslå sina tält deruppe. Slutet blef dock alltid, att hvar och en tvislade på existensernas verkliga tillvaro i dessa världar och snart återföll i de tomma gissningarnas dimhöljda afgrund.

Den filosofiska vissheten om världarnas flertal finnes ej ännu, emedan man icke grundat denna sanning på undersökningen af de astronomiska fakta hvilka bevisa den; och man har på sednare tider sett ansedda författare ostraffadt få höja på axlarna, när talet föll på de bebodda planeterna, utan att mån, genom att framdraga fakta, kunnat svara dem eller slå dem med deras egna orimliga påståenden.

Ehuru denna fråga af många anses ega högt filosofiskt värde, men omgifvas af ogenomträngliga hemligheter; ehuru den för andra ej är annat än en förvägen nyfikenhet, närmande sig det fäfänga sökandet efter det stora obekanta; hafva vi dock alltid betraktat den som en af filosofiens vigtigaste frågor; och alltifrån den dag då vi, gripna af den djupa öfvertygelse som långt före hvarje vetenskap-